VEILIGHEIDSCOALITIE
Midden-Nederland

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Regionale Veiligheidsstrategie Midden-Nederland 2023-2026

Definitief concept

Vastgesteld op 14 december 2022 door het RVC

Samen slagvaardig voor een veilig Midden-Nederland

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Almere, A. Bijleveld

Dronten, J.P. Gebben

Lelystad, M. Baltus

Noordoostpolder, R. de Groot

Urk, C. van den Bos

Zeewolde, G.J. Gorter

Stichtse Vecht, A. Reinders

De Ronde Venen, M. Divendal

Houten, G. Isabella

IJsselstein, P. van Domburg

Lopik, L. de Graaf

Montfoort, P. van Hartskamp-de Jong

Nieuwegein, F. Backhuijs

Oudewater, D. de Vries

Vijfheerenlanden, S. Frölich

Woerden, V. Molkenboer

Utrecht, S. Dijksma

Openbaar Ministerie, R. Jeuken

Politie Midden-Nederland M. Sitalsing

Hilversum, G. van den Top

Blaricum, J. de Zwart-Bloch

Gooise Meren, H. ter Heegde

Huizen, N. Meijer

Wijdemeren, C. Larson

Laren, N. Mol

Amersfoort, L. Bolsius

Baarn, M. Röell

Bunnik, R. van Bennekom

Bunschoten, M. van de Groep

De Bilt, S. Potters

Eemnes, R. van Benthem

Leusden, G. Bouwmeester

Renswoude, P. Doornenbal-van der Vlist

Rhenen, J. van der Pas

Soest, R. Metz

Utrechtse Heuvelrug, G. Naafs

Veenendaal, G.J. Kats

Wijk bij Duurstede, I. Meerts

Woudenberg, M. Jansen

Zeist, K. Janssen

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Samen slagvaardig voor een veilig Midden-Nederland

Een mooie centraal gelegen regio

De centrale ligging van Midden-Nederland met een uitstekende infrastructuur maakt dat onze regio aantrekkelijk is om te wonen, te werken en te recreëren.
Niet voor niets kent Midden-Nederland een explosieve bevolkingsgroei, die twee keer groter is dan gemiddeld in Nederland. Daarnaast zien we een toename van het aantal 0 tot 30 jarigen die vijf keer zo groot is als in de rest van Nederland. Volgens de prognoses groeit de bevolking in Midden-Nederland tot 2050 nog eens dubbel zo snel als in de rest van Nederland. De focus en werkwijze van de regionale Veiligheidsstrategie sluit aan bij de maatschappelijke kenmerken en dynamiek in onze regio.

Crime change

De 'traditionele' criminaliteit (woninginbraak, geweld, diefstal, vernieling en autokraak) is in Midden-Nederland gedaald met bijna 40% ten opzichte van 2015. Daartegenover zien we in de trendinventarisatie een verschuiving naar de harde wereld van drugscriminaliteit en cybercrime.

Ondermijnende drugscriminaliteit en jonge aanwas als groeiend probleem

Midden-Nederland springt eruit als het gaat om georganiseerde ondermijnende criminaliteit, met name in de cocaïnehandel. Maar liefst 90 van de 150 criminele clusters in Midden-Nederland zijn direct te linken aan de cocaïnehandel. In brede zin heeft Midden-Nederland te maken met de uitwassen van georganiseerde criminaliteit. Deze manifesteren zich in verschillende verschijningsvormen en problematiek op lokaal niveau.

Het hoge aandeel jongeren en jongvolwassenen op de totale bevolking, in combinatie met de aanwezigheid van het grote aantal criminele drugsclusters, maakt bovendien dat Midden-Nederland een kraamkamer is voor jonge aanwas.
Bekend is dat zowel het (potentiële) slachtofferschap als het daderschap groter zijn bij jeugd. Dat is vooral zichtbaar bij cybercriminaliteit, drugshandel –onder meer op scholen–, drillrap en steekincidenten. Dit past in een bredere trend: verharding in criminaliteit, met meer geweld in de openbare ruimte en normalisering van wapengebruik.

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Samen slagvaardig voor een veilig Midden-Nederland

Ramen en deuren van ons digitale huis nog onvoldoende beveiligd

Onze omgeving digitaliseert in rap tempo. Dat brengt ons welvaart, vooruitgang en comfort. Tegelijkertijd gaat digitalisering gepaard met risico's die steeds vaker ontwrichtend uitwerken. Van het stelen, verkopen of vernielen van de aan ons toevertrouwde (persoons)gegevens tot het uitschakelen van vitale systemen die onze samenleving draaiend houden. De exponentiële toename van digitale criminaliteit geeft te denken en wordt al de nieuwe categorie 'High Impact Crimes' genoemd. Hoewel we ons fysieke huis inmiddels goed beveiligen, zijn de ramen en deuren van ons digitale huis vaak nog onvoldoende beveiligd.

Maatschappelijke onrust

Het maatschappelijk debat over onderwerpen die raken aan het (dagelijks) leven van grote aantallen Nederlanders wordt in de samenleving volop gevoerd. Denk hierbij aan de oorlog in Oekraïne, corona, klimaat, vluchtelingen, stikstof, jaarwisseling en zwarte piet. Het kunnen uiten van je mening en dus ook ongenoegen is – zolang dit binnen de grenzen van de wet gebeurt – essentieel voor een vitale democratie. Er is echter een trend zichtbaar waarbij dit debat aan de grenzen van de wet voorbij gaat. Dit heeft maatschappelijke onrust, strafbare feiten en (ernstige) openbare orde verstoringen tot gevolg, al dan niet aangejaagd via sociale media.

Vreedzame samenleving

Onze gezamenlijke inzet is erop gericht om – anticiperend op maatschappelijke ontwikkelingen – een verbindend overheidsoptreden te bewerkstelligen. We vertrouwen daarbij op de kracht van de 2,1 miljoen inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen in Midden-Nederland. En bouwen als één overheid samen met hen aan een vreedzame samenleving.

Samenwerking noodzakelijk

Op regionaal niveau stellen we prioriteiten om samen focus te kunnen aanbrengen op de regionale inzet van politie en partners in het veiligheidsdomein. Op de gekozen prioriteiten bundelen we de krachten waarbij de samenwerking zorgt voor het organiseren van meer slagkracht en kennis. Juist omdat de thema's hier ook om vragen en ontwikkelkracht en gezamenlijk optrekken noodzakelijk zijn.

Flexibel en toekomstgericht

De prioriteiten zijn voor de komende vier jaar niet in steen gebeiteld. Daarbinnen bewegen we mee met de ontwikkelingen in de samenleving en zo nodig passen we onderweg aan.

De 38 burgemeesters, hoofdofficier van Justitie en politiechef van Midden-Nederland.

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Deze pagina is klikbaar

Samen slagvaardig voor een veilig Midden-Nederland

In deze Veiligheidsstrategie spreken we, 38 gemeenten, Openbaar Ministerie en politie van Midden-Nederland, met elkaar af hoe we de komende jaren samen werken aan een veiligere regio.

Ontwikkeling en trends

- **Sterke bevolkingsgroei:** twee keer zo groot als in Nederland en vijf keer zoveel 0-30 jarigen
- **Crime change:** van klassieke criminaliteit naar drugscriminaliteit en cybercrime
- **Ondermijnende drugscriminaliteit en jonge aanwas** als groeiend probleem
- **Ramen en deuren** van ons digitale huis nog onvoldoende beveiligd
- **Maatschappelijke onrust** gaat soms voorbij aan grenzen van de wet

Strategische uitgangspunten

Overall beeld uit evaluatie van de samenwerking in Midden-Nederland is grote tevredenheid over de verbondenheid, het netwerk en de gezamenlijke focus op de geprioriteerde thema's. Er is ook behoefte aan aanscherping op de volgende strategische uitgangspunten:

- **Focus**: vanwege personele krapte en richten van gezamenlijke slag- en ontwikkelkracht
- **Flexibel:** we bewegen zo nodig mee met de ontwikkelingen in de samenleving
- **Passend en slim:** smeden nieuwe coalities; vorm volgt inhoud

Prioriteiten

Georganiseerde ondermijnende (drugs)criminaliteit

- Voorkomen jonge aanwas en doorgroeiers
- Verstoren en terugdringen criminele geldstromen
- Aanpakken branches en locaties
- Mensenhandel: ontmoedigen en vervolgen daders, hulp slachtoffers

Digitale veiligheid en cybercrime

- Aanjagen en stimuleren gebruik van beschikbare interventies
- Meer inzicht in dader- en slachtofferschap
- Vergroten kennis bestuurlijke bevoegdheden

Maatschappelijke onrust

- Verbinding met de samenleving
- Versterken online informatiepositie
- Duidings- en handelingsperspectief voor (deels online aangejaagde) ordeverstoringen
- Inzicht in bronoorzaken van polarisatie en radicalisering

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Prioriteiten partners bepalen de koers

De regionale prioriteiten in deze Veiligheidsstrategie zijn gekozen op basis van de trendinventarisatie Midden-Nederland, inventarisatie bij de 38 gemeenten, het Openbaar Ministerie (OM), de politie in Midden-Nederland en input uit de landelijke veiligheidsagenda. Dit zijn de thema's die volgens de partners extra aandacht en energie vragen.

We stellen op regionaal niveau prioriteiten om samen focus te kunnen aanbrengen op de regionale inzet van politie en partners in het veiligheidsdomein. Op de gekozen prioriteiten bundelen we de krachten waarbij de samenwerking zorgt voor het organiseren van meer slagkracht en kennis. Juist omdat de thema's hier ook om vragen en ontwikkelkracht en gezamenlijk optrekken noodzakelijk is.

Doel is het gezamenlijk vergroten van inzicht en informatie-uitwisseling, opbouwen van expertise, vergroten van handelingsperspectief en gezamenlijk optrekken in het versterken van de samenwerking met andere regio's en het Rijk.

Voor de periode 2023-2026 kiezen de leden van het Regionaal Veiligheidscollege voor drie gezamenlijke regionale prioriteiten:

1. **Georganiseerde ondermijnende (drugs) criminaliteit, inclusief mensenhandel**
2. **Digitale veiligheid en cybercriminaliteit**
3. **Maatschappelijke onrust**

Binnen deze prioriteiten focussen we ons op:

- Jongeren en jongvolwassenen, zowel preventief als repressief; vanwege het hoge aandeel jongeren en jongvolwassenen op de totale bevolking in Midden-Nederland, omdat bekend is dat zowel het (potentiële) slachtoffer- als het daderschap groter is bij deze groepen en het daderschap verjongt en verhardt;
- Informatiepositie en informatiedeling, weten wat er speelt en monitoren van de ontwikkelingen;
- Nieuwe coalities, zoals samenwerking met publieke en private partners. Bijvoorbeeld via het Platform Veilig Ondernemen (PVO-MNL) waarmee we de publiek-private samenwerking ondersteunen tussen brancheorganisaties, ondernemers(verenigingen), gemeenten, politie en het OM voor het verbeteren van de ondernemersveiligheid.

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Prioriteiten partners bepalen de koers

Lokale prioriteiten en maatwerk vertrekpunt

Het aanpakken van onveiligheid doen we gezamenlijk: zowel lokaal, regionaal als landelijk.
De gemeente bepaalt –als regisseur van het lokale veiligheids-beleid– samen met haar partners de lokale prioriteiten. Op landelijk niveau heeft de minister van Justitie en Veiligheid samen met de regioburgemeesters en het College van procureurs-generaal een landelijke veiligheidsagenda opgesteld. Regionaal richten we ons vooral op maximaal rendement door samenwerking op gezamenlijke thema's.

Regionale of landelijke prioriteiten komen niet in de plaats van lokale prioriteiten. Gezag en sturing vinden plaats in en door de lokale driehoeken. Lokale driehoeken kunnen op de gezamenlijke thema's wel meer hulp en ondersteuning verwachten vanuit de regionale samenwerking. Maar ook voor lokale prioriteiten die niet regionaal zijn geprioriteerd, is ondersteuning mogelijk. Veelal is hierop de afgelopen periode al het nodige (handelingsperspectief) ontwikkeld en beschikbaar gesteld. Denk aan de aanpak van problematische jeugdgroepen, High Impact Crimes (HIC) zoals woninginbraak en (huiselijk) geweld en veel voorkomende criminaliteit, zoals vernielingen en autokraak. Deze documenten zijn bijvoorbeeld te vinden in de apothekerskast op de site van de Veiligheidscoalitie. Ook op deze thema's blijven de partners gericht op het uitwisselen van kennis en ervaring in de regio.

Dit geldt ook voor de verbinding van zorg en veiligheid. Dit thema is in deze Veiligheidsstrategie niet langer geprioriteerd als regionaal ontwikkelthema. Enerzijds vanwege de behoefte aan focus en anderzijds omdat er de afgelopen jaren het nodige handelingsperspectief is ontwikkeld, waaronder de lokale persoonsgerichte aanpak.
De komende jaren ligt het accent dan ook op het in de praktijk brengen en toepassen van het handelingsperspectief.
Voor complexe casuïstiek bieden de drie Zorg- en Veiligheidshuizen expertise en een platform, bestuurlijk aangestuurd door een stuurgroep. De doorontwikkeling van de lokale verbinding van zorg met veiligheid ligt in handen van de betreffende colleges van B&W.
Extra doe- en denkkracht wordt toegevoegd vanuit het PGA-Lab waar ervaringen en vaardigheden worden uitgebouwd en uitgewisseld, op maat en naar lokale behoefte.
Op het onderwerp jonge aanwas in de drugscriminaliteit zorgen we op casusniveau voor een sterkere verbinding tussen de Zorg- en Veiligheidshuizen en het RIEC Midden-Nederland.

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Aanscherping aanpak

De samenwerking in de afgelopen periode van de Veiligheidsstrategie 2019–2022 is geëvalueerd. Over het algemeen zijn de partners heel positief over de verbondenheid, het netwerk en gezamenlijke focus in Midden-Nederland. Naar de toekomst toe is er de wens om de aanpak aan te scherpen via de volgende lijnen:

Focus

Mede ingegeven door de personele krapte in de veiligheids-keten, is het belangrijk keuzes te maken en onze gezamenlijke slag- en ontwikkelkracht te richten op de drie belangrijkste veiligheidsthema's.

Flexibel

We hanteren een dynamische aanpak, waarin we regelmatig kijken of de samenwerking op het geprioriteerde thema nog actueel en noodzakelijk is. De prioriteiten zijn voor de komende vier jaar niet in steen gebeiteld. Daarbinnen bewegen we mee met de ontwikkelingen in de samenleving en zo nodig passen we onderweg aan.

Passend en slim

Om effectief te zijn in veiligheidsbeleid, moeten we (nieuwe) coalities smeden. Per thema kunnen de partners verschillen, maar voor ieder geprioriteerd veiligheidsthema kiezen we een organisatievorm die passend is voor de fase waarin het thema zich bevindt. Dat kan betekenen dat de samenwerking zich beperkt tot de kernpartners gemeenten, Openbaar Ministerie en politie. Indien nodig is uitbreiding met andere publieke en private partners mogelijk. Per veiligheidsvraagstuk kijken we met welke partner(s) we het efficiëntst een zo groot mogelijk maatschappelijk effect kunnen bereiken. Dit zetten we niet bij aanvang vast, de gezamenlijke opgave van de prioriteit bepaalt de behoefte, vorm volgt inhoud.

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Drugsproblematiek

Ambitie

Strategie

Aanpak mensenhandel

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Georganiseerde ondermijnende (drugs) criminaliteit

Drugsproblematiek is groot: excessief geweld en intimidatie

Criminelen uit Midden-Nederland spelen een grote, regisserende rol in de (inter)nationale drugshandel. Uit het Nationaal Inlichtingenbeeld Ondermijning (NIBO) blijkt dat een aantal van de grootste internationale drugscriminelen uit deze regio komt en er honderden miljoenen euro's worden omgezet. Maar liefst 90 van de 150 criminele samenwerkingsverbanden (csv's) uit Midden-Nederland houden zich bezig met de handel in of productie van drugs. Zij hanteren excessief geweld of dreigen daarmee om hun imperium in stand te houden of uit te breiden.

Grote zorgen om jonge aanwas en doorgroeiers

Naast het gebruik van excessief geweld investeren drugscriminelen in wijken om respect en afhankelijkheid af te dwingen. Vooral in kwetsbare wijken rekruteren zij jongeren die het grote geld niet kunnen weerstaan, of dwingen hen via afpersing mee te werken. Gebrek aan een positief perspectief en het gewaardeerd en gekend worden door de samenleving spelen eveneens een rol. In Midden-Nederland wonen relatief veel jongeren en jongvolwassenen. Dit is voor drugscriminelen een grote vijver om in te vissen. Jongeren worden benaderd op school, raken via vrienden betrokken of stappen op eigen initiatief in deze wereld. Negatieve rolmodellen uit de wijk en sociale media hebben hierop grote invloed. De stap naar drugscriminaliteit is klein, totdat de harde en gewelddadige realiteit doordringt. Een uitweg uit de drugscriminaliteit is vaak complex wegens bedreiging van de jongere zelf of diens familie, of omdat 'snel' en veel geld went.

Vermenging met de legale wereld en corruptie

Csv's maken misbruik van (legale) bedrijven, diensten of locaties om hun werk te kunnen doen. Denk bijvoorbeeld aan logistieke knooppunten, contact met de afzetmarkt en plaatsen voor opslag of productie. Hier vermengen onder- en bovenwereld zich. Legale bedrijven en organisaties zijn daarnaast nodig voor het witwassen van het verdiende geld. Grote transacties van crimineel geld worden onder andere uitgevoerd binnen een (internationaal) functionerend systeem van ondergronds bankieren. Csv's zijn actief op zoek naar 'behulpzame' contacten in de bovenwereld, onder andere bij politie, gemeenten, notarissen, advocaten en makelaars. Soms werkt men bewust samen met criminelen, soms is dit onbewust en/of onbedoeld.

Georganiseerde ondermijnende (drugs) criminaliteit

Voorpagina
Regionaal Veiligheidscollege
Samen slagvaardig
Samenvatting
Prioriteiten bepalen de koers
Aanscherping aanpak
Georganiseerde ondermijnende criminaliteit
Drugsproblematiek
Ambitie
Strategie
Aanpak mensenhandel
Digitale veiligheid en cybercriminaliteit
Maatschappelijke onrust
Formatie- en inrichtingsplan politie

Ambitie: weerbaarheid vergroten en csv's terugdringen

Gelet op de problematiek staat ondermijning overal hoog op de agenda. In 2022 hebben de partners, OM, politie, Belastingdienst en 38 gemeenten de aanpak en samenwerking met elkaar geëvalueerd. De uitkomsten zijn meegenomen in een integraal meerjarenplan voor de aanpak van ondermijnende drugscriminaliteit in de regio, met lokale uitwerking in de districten. Dit plan, Wie Praat, Die Gaat 3.0, beschrijft de ambitie op de aanpak van ondermijnende criminaliteit, de strategie en de aanpak zelf. De focus ligt op het terugdringen van criminele samenwerkingsverbanden (csv's), voorkomen dat jongeren in de drugscriminaliteit terechtkomen en doorgroeien en het vergroten van de weerbaarheid. Dus van preventie tot repressie. Meer specifiek ligt de focus op:

- **De aanpak van personen**, variërend van een preventieve aanpak op jonge aanwas tot het strafrechtelijk opsporen en vervolgen van kopstukken van een aantal van de meest ontwrichtende csv's. Rondom de persoonsgerichte aanpak van jonge aanwas en doorgroeiers werken partners samen onder regie van de gemeente en/of bij complexe casuïstiek met de Zorg- en veiligheidshuizen;
- **Het verstoren/terugdringen van criminele geldstromen,** onder meer door het aanpakken van cruciale rollen en het opwerpen van barrières om te voorkomen dat drugsgeld wordt geïnvesteerd in de bovenwereld;
- **Het aanpakken van branches en locaties** die csv's aanwenden ten behoeve van de productie en opslag van drugs en geld. Het gaat om branches en locaties die betrokken zijn bij, of kwetsbaar zijn voor, invloed van csv's. Zoals de horeca-, auto- en vastgoedbranche, het buitengebied en bedrijventerreinen.

Georganiseerde ondermijnende (drugs) criminaliteit

Voorpagina
Regionaal Veiligheidscollege
Samen slagvaardig
Samenvatting
Prioriteiten bepalen de koers
Aanscherping aanpak
Georganiseerde ondermijnende criminaliteit
Drugsproblematiek
Ambitie
Strategie
Aanpak mensenhandel
Digitale veiligheid en cybercriminaliteit
Maatschappelijke onrust
Formatie- en inrichtingsplan politie

Strategie: één sterke overheid, een weerbare maatschappij en maatschappelijke coalities

Versterken optreden als één sterke overheid

- Integraal, lokaal verankerd samenwerken blijft ons fundament voor de aanpak;
- Groeispurt op informatie: de juiste informatie op de juiste plaats, ontwikkelen van informatieproducten die de uitvoering vergemakkelijken en effectiever maken;
- We verbreden de samenwerking met meer RIEC-partners.

Zichtbaar en wendbaar

- De focus verschuift van bewustwording naar het betrekken van de omgeving, zoals bewoners en ondernemers. In de aanpak op thema's en in casuïstiek is er explicieter aandacht voor de impact op de maatschappij;
- Er is flexibiliteit en maatwerk en de gewenste ondersteuning in die aanpak.

Doorlopend smeden van maatschappelijk coalitie

- Bieden van handelingsperspectief om bewustwording en weerbaarheid van burgers zelf te vergroten;
- Samenwerking met bedrijven, organisaties, branche-verenigingen en burgergroepen voort te zetten, te versterken en nieuwe aan te gaan. Denk aan LTO, FTM, PVO, CCV, MMA, Burgernet of scholen.

Georganiseerde ondermijnende (drugs) criminaliteit

Voorpagina
Regionaal Veiligheidscollege
Samen slagvaardig
Samenvatting
Prioriteiten bepalen de koers
Aanscherping aanpak
Georganiseerde ondermijnende criminaliteit
Drugsproblematiek
Ambitie
Strategie
Aanpak mensenhandel
Digitale veiligheid en cybercriminaliteit
Maatschappelijke onrust
Formatie- en inrichtingsplan politie

Aanpak mensenhandel: ontmoedigen en vervolgen daders, hulp slachtoffers

Mensenhandel is een ernstige vorm van criminaliteit die een enorme inbreuk maakt op de vrijheid van mensen. Mensenhandel kan in veel situaties ondermijnend zijn, maar is dat niet per definitie. Ondermijning raakt criminele uitbuiting bijvoorbeeld wanneer het gaat over het rekruteren van jongeren die vervolgens worden gedwongen drugs te verhandelen. Of raakt seksuele uitbuiting als er geld verdiend wordt door het uitbuiten van buitenlandse slachtoffers in de illegale prostitutie, waarbij misbruik wordt gemaakt van legale platforms, sociale huurwoningen en waarbij geen belastingbetaling plaatsvindt. Seksuele uitbuiting kan ook ondermijnend zijn als er sprake is van een minderjarig slachtoffer waar een web van uitbuiters en klanten omheen hangt en waar –ook weer– veel geld verdiend wordt en faciliteerders worden gebruikt. Arbeidsuitbuiting tenslotte kan bijvoorbeeld onderdeel uitmaken van de werkwijze van malafide uitzendbureaus. Vanwege de toenemende migratiestromen neemt (de kans op) het uitbuiten van arbeidsmigranten toe. Denk hierbij aan dreiging, het achterhouden van (ID)documenten, gebruik van geweld, isoleren/beperken van de bewegingsvrijheid, inhouden van loon en/of slechte werkomstandigheden.

We tolereren geen mensenhandel

Uitbuiting speelt zich dus vaak af in kwetsbare sectoren, bij kwetsbare personen. In Midden-Nederland hebben we onvoldoende zicht op de daadwerkelijke problematiek. Meer zicht op mensenhandel in de regio en bewustwording over de gevaren zijn nodig. Zeker omdat dader- en slachtofferschap vaak in elkaar overlopen. Uit onderzoek blijkt dat bijna de helft van de slachtoffers binnen vijf jaar opnieuw slachtoffer wordt van uitbuiting. We willen daarom beter leren de voedingsbodems voor mensenhandel te signaleren en op de verschillende uitbuitingsvormen bieden we handelingsperspectief. We bieden slachtoffers de juiste zorg en we vervolgen en ontmoedigen de daders. Hiervoor is het belangrijk dat de juiste expertise betrokken wordt.

Mensenhandel blijft geprioriteerd in de Landelijke Veiligheidsagenda (2023-2026). Ook wordt het programma 'Samen tegen mensenhandel' in 2023 versterkt voortgezet. In lijn met deze ontwikkelingen betekent dit voor de regio Midden-Nederland in ieder geval:

Voorpagina
Regionaal Veiligheidscollege
Samen slagvaardig
Samenvatting
Prioriteiten bepalen de koers
Aanscherping aanpak
Georganiseerde ondermijnende criminaliteit
Drugsproblematiek
Ambitie
Strategie
Aanpak mensenhandel
Digitale veiligheid en cybercriminaliteit
Maatschappelijke onrust
Formatie- en inrichtingsplan politie

Georganiseerde ondermijnende (drugs) criminaliteit

- **Versterken domein overstijgende samenwerking**
  Onder andere door het verder wegnemen van barrières in informatiedeling tussen het zorg- en veiligheidsdomein. In 2022 is een pilot gestart van de signalentafel mensenhandel waarop zachte signalen tussen partners gedeeld, verrijkt en gerouteerd worden. We continueren het delen van signalen via de signalentafel mensenhandel de komende jaren. Daarnaast krijgen we door de juiste samenwerking meer zicht op de problematiek en risicobranches en doelgroepen in Midden-Nederland;
- **Implementeren bestuurlijk basisniveau**
  Gemeenten in Midden-Nederland gaan (verder) aan de slag met de borging en praktische uitvoering van het bestuurlijk basisniveau mensenhandel (zoals opgenomen in het IBP). De regionale ketenregisseur mensenhandel ondersteunt de gemeenten hierbij;
- **Versterken slachtoffer- en daderaanpak**
  Niet alleen aandacht voor daders maar ook kijken welke partners we nodig hebben voor de slachtofferzorg. We geven de preventieve aanpak vorm door voorlichtingscampagnes te organiseren, door de bewustwording over het thema te vergroten en signalering te bevorderen.

Een nadere uitwerking van de ambitie, strategie en aanpak van mensenhandel is opgenomen in het regionaal uitvoeringsplan mensenhandel.

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Problematiek

Ambitie

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Digitale ramen en deuren vaak nog onvoldoende beveiligd

De geregistreerde criminaliteit in Nederland neemt al jaren af. Tegelijkertijd zijn er andere ernstige vormen van criminaliteit die toenemen en minder zichtbaar zijn in de politiecijfers. Digitale criminaliteit is daar een voorbeeld van. Van het stelen, verkopen of vernielen van onze (persoons)gegevens tot het platleggen van systemen die we dagelijks gebruiken. En van het hacken van onze webshopaccounts tot afpersing met gijzelsoftware. Dit is een gevolg van de steeds verdergaande digitalisering. Die biedt ons veel voordelen, maar we denken onvoldoende na over de risico's en kwetsbaarheden en het nemen van beschermende maatregelen. We weten ons fysieke huis goed te beveiligen, maar de ramen en deuren van ons digitale huis staan vaak nog wagenwijd open. Alleen samen kunnen we daar wat aan doen.

Dat gedigitaliseerde criminaliteit grote gevolgen heeft voor onze inwoners en ondernemers zie je bijvoorbeeld terug in de financiële schade die oploopt tot in de miljoenen. Dit is slechts een inschatting want de aangiftebereidheid van gedigitaliseerde criminaliteit is laag. Naast financiële schade ervaren slachtoffers schaamte en angst. Die angst om opnieuw slachtoffer te worden, zorgt er bijvoorbeeld voor dat senioren hun bankzaken niet meer online durven te doen.

Ook jongeren zijn kwetsbaar voor deze vorm van criminaliteit. Naast dat zij zelf vaak slachtoffer worden van digitale criminaliteit, zijn ze ook kwetsbaar om een actieve rol te spelen bij digitale oplichting. Bijvoorbeeld als geldezel of bewust uit georganiseerd crimineel verband. Daarnaast is er ook nog een groep jongeren die niet goed weet waar online de juridische grenzen liggen.

De afgelopen jaren hebben we ons daarom gericht op inwoners, ondernemers en jongeren. Dit door te experimenteren met diverse interventies en ook de wetenschap daarbij te betrekken middels actieonderzoek. Deze interventies waren gericht op bewustwording, voorkomen, tegengaan, opsporen en vervolgen van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime. Voorbeelden hiervan zijn HackShield, Hackers de baas, Rebootcamp, buurtambassadeurs, podcast Digitaal beroofd en het ontwikkelen van een e-learning. Tevens maken we deel uit van een onderzoeksconsortium 'RAAK-project' dat bij de implementatie van deze interventies meekijkt om wetenschappelijk te achterhalen wat nu echt werkt.

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Voorpagina
Regionaal Veiligheidscollege
Samen slagvaardig
Samenvatting
Prioriteiten bepalen de koers
Aanscherping aanpak
Georganiseerde ondermijnende criminaliteit
Digitale veiligheid en cybercriminaliteit
Problematiek
Ambitie en aanpak
Maatschappelijke onrust
Formatie- en inrichtingsplan politie

Hoewel de afgelopen jaren mooie stappen zijn gezet, is er nog veel winst te behalen. De komende jaren ligt daarom de focus op het aanhaken van alle gemeenten, het smeden van nieuwe coalities bij de interventies en nog meer van elkaar leren, binnen én buiten de regio. Daarnaast willen we meer samenwerken met partijen zoals de VNG, om daarmee landelijke initiatieven te verbinden met de regionale- en lokale aanpak. De aanpak van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime moet uiteindelijk net zo normaal worden als bijvoorbeeld de aanpak van woninginbraken en veel-voorkomende criminaliteit.

Ambitie: beter beschermd tegen digitale indringers en criminelen

Versterken van de digitale weerbaarheid van inwoners, ondernemers en eigen organisaties is de ambitie. Dit willen we bereiken door in te zetten op bewustwording, preventie, aandacht voor slachtofferschap, opsporing en vervolging. Het digitaal district van politie speelt hier een belangrijke rol in. Daarnaast blijven we investeren in kennis over het fenomeen, verwevenheid met andere domeinen en partners (cybersecuritysector, bibliotheken, scholen etc.) en de steeds nieuwe vormen van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime.

De aanpak

- **Aanjagen en stimuleren** van beschikbare interventies ter ondersteuning van inwoners, ondernemers en jongeren zoals HackShield, Rebootcamp, stopgesprekken met geldezels en buurtambassadeurs. Daarnaast leren van beproefde interventies uit andere regio's, zoals de EchtNep campagne van de Veiligheidsalliantie Rotterdam;
- **Meer inzicht** in het fenomeen op zowel (voorkomen van) dader- als slachtofferschap door regionale politiecijfers, wetenschappelijke onderzoek en verwevenheid met andere thema's zoals georganiseerde misdaad of zorg en veiligheid;
- **Vergroten van de kennis** online vanuit de verbinding met het programma maatschappelijke onrust;
- **Leren van elkaar** en van andere regio's d.m.v. het organiseren van kennis- en leersessies.

Maatschappelijke onrust

Voorpagina
Regionaal Veiligheidscollege
Samen slagvaardig
Samenvatting
Prioriteiten bepalen de koers
Aanscherping aanpak
Georganiseerde ondermijnende criminaliteit
Digitale veiligheid en cybercriminaliteit
Maatschappelijke onrust
Diverse uitingen
Polarisatie
Ambitie en aanpak
Formatie- en inrichtingsplan politie

Diverse uitingen van maatschappelijke onrust

Het maatschappelijk debat over onderwerpen die raken aan het (dagelijks) leven van grote aantallen Nederlanders wordt volop gevoerd. Denk hierbij aan de oorlog in Oekraïne, corona, klimaat, vluchtelingen, stikstof, jaarwisseling en zwarte piet. Het kunnen uiten van je mening en dus ook ongenoegen is – zolang dit binnen de grenzen van de wet gebeurt – essentieel voor een vitale democratie.

Er is echter een trend zichtbaar waarbij dit debat aan de grenzen van de wet voorbijgaat. Dit heeft in toenemende mate strafbare feiten en (ernstige) openbare ordeverstoringen tot gevolg, al dan niet aangejaagd via sociale media. Spanningen bestaan niet alleen tussen individuen en groepen, maar richten zich – mede door het afnemend vertrouwen in de overheid – vaker tegen publieke ambtsdragers en de overheid in het algemeen.

Kritische geluiden zijn essentieel voor de democratie en de rechtsstaat: de ruimte voor het uiten van maatschappelijk ongenoegen en onrust staan dan ook niet ter discussie. Maatschappelijke onrust is te omschrijven als collectieve gedragingen in situaties die voortkomen uit maatschappelijk ongenoegen. Maatschappelijk ongenoegen is een gevoel van angst, onzekerheid, onvrede, of miskenning ten gevolge van ongrijpbare fenomenen, zoals globalisering, klimaat-verandering, migratie en ongelijkheid. Er zijn verschillende vormen van maatschappelijke onrust, uiteenlopend van vreedzame en kleinschalige demonstraties tot radicale, strafbare en grootschalige acties. Maatschappelijke onrust wordt problematisch wanneer het escaleert en gepaard gaat met het plegen van strafbare feiten, ernstige grootschalige verstoringen van de openbare orde of het ondermijnen van de democratische rechtsorde.

Maatschappelijke onrust

Voorpagina
Regionaal Veiligheidscollege
Samen slagvaardig
Samenvatting
Prioriteiten bepalen de koers
Aanscherping aanpak
Georganiseerde ondermijnende criminaliteit
Digitale veiligheid en cybercriminaliteit
Maatschappelijke onrust
Diverse uitingen
Polarisatie
Ambitie en aanpak
Formatie- en inrichtingsplan politie

Het is aan de burgemeesters om het grondrecht tot demonstreren te beschermen en hieraan ruim baan te bieden, zonder dat dit leidt tot strafbare feiten en/of wanordelijkheden. Daarnaast zien we een toename van (dreigende) rellen en acute openbare ordeverstoringen, die mede onder invloed van sociale media aangejaagd worden. Deze escalaties kunnen weer een versterkend effect op de bestaande tegenstellingen in de samenleving hebben. Dit is ook afhankelijk van de manier waarop de overheid ermee omgaat.

Escalatie van maatschappelijke onrust in (grootschalige) verstoringen van de openbare orde en strafbare feiten, vraagt veel van politie en haar partners. Dit legt een fors beslag op schaarse politiecapaciteit en gaat daarmee ten koste van ander politiewerk, zoals de aanwezigheid in de wijk en opsporing.

Gemeenten, Openbaar Ministerie, politie en maatschappelijke organisaties hebben binnen verschillende fasen van maatschappelijk ongenoegen en maatschappelijke onrust elk een eigen rol bij preventie, dialoog en handhaving. Dat vraagt om intensivering van de samenwerking, bespreking van dilemma's in dat kader en een gezamenlijk handelingsperspectief aan de voorkant.

Het zwaartepunt van deze samenwerking ligt op lokaal niveau, omdat maatschappelijke onrust zich primair lokaal manifesteert en er geen blauwdruk is voor de omgang daarmee. Dat neemt niet weg dat samenwerking en ondersteuning op regionaal niveau van meerwaarde is om lokale partners voldoende toe te rusten.
Het voorkomen van escalatie is de uitdaging en samenwerking met dat doel is van groot belang. Een belangrijke randvoorwaarde voor preventie, dialoog en handhaving is een adequate informatiepositie. Een goede informatiepositie is een opgave voor alle partners. De huidige behoefte aan informatie kan niet los worden gezien van de digitalisering van de samenleving. Denk aan online aangejaagde ordeverstoringen.

Polarisatie en radicalisering

Polarisatie kan leiden tot radicalisering en extremisme en de vrijheden van personen en instituties aantasten. Al jaren is er sprake van een jihadistische dreiging. Deze dreiging duurt tot de dag van vandaag voort. De dreiging is de laatste jaren verbreed naar ondermeer extreemrechts, extreem-links en richt zich ook tegen de overheid (anti-overheid). Het is zaak radicalisering en extremisme op lokaal niveau persoonsgericht

Maatschappelijke onrust

Voorpagina
Regionaal Veiligheidscollege
Samen slagvaardig
Samenvatting
Prioriteiten bepalen de koers
Aanscherping aanpak
Georganiseerde ondermijnende criminaliteit
Digitale veiligheid en cybercriminaliteit
Maatschappelijke onrust
Diverse uitingen
Polarisatie
Ambitie en aanpak
Formatie- en inrichtingsplan politie

en fenomeengericht te signaleren, te voorkomen en tegen te gaan. Hiervoor is het essentieel dat er op lokaal niveau goede verbindingen met organisaties en inwoners blijven bestaan en/of worden gelegd.

Ambitie: bouwen aan een vreedzame samenleving

Behouden, herstellen en/of versterken van de verbinding met de samenleving en groepen daarbinnen. Daarnaast willen we mogelijke maatschappelijke onrust en dreiging vroegtijdig signaleren, ongeregeldheden voorkomen, en als die er toch dreigen te komen, een navolgbaar en effectief overheids-optreden bewerkstelligen. Dit betekent ook een ambitie in de manier waarop we met elkaar samenwerken: als één overheid en als collectief. Ook betekent dit op een andere manier verbinding leggen met de groepen waar het om gaat: langs de lijnen die verbinden, met een open houding en openstaand voor elkaars verhaal.

Aanpak: Betere (online) informatiepositie, anticiperen en leren van elkaar

- **(online) Kennis – en informatiepositie** versterken om te weten wat er speelt en te kunnen anticiperen op maatschappelijke onrust;
- **Een gemeenschappelijk referentiekader**, duidings- en handelingsperspectief voor bestuurders en professionals bij (dreigende), deels online aangejaagde, ordeverstoringen ontwikkelen, beschikbaar en toepasbaar maken;
- **Kennis en expertise** van bronoorzaken van polarisatie en radicalisering vergroten, uitwisselen en delen van best practices.

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Formatie- en inrichtingsplan politie Midden-Nederland

Conform de Politiewet wordt het formatieplan van de politie Midden-Nederland vastgesteld door het Regionaal Veiligheidscollege. De laatste vaststelling van het formatieplan politie heeft plaatsgevonden in 2019.

Huidige operationele en niet-operationele sterkte

In de periode januari 2019 t/m oktober 2022 is de formatie (alle sterktesoorten) van de eenheid Midden-Nederland met 81 fte toegenomen tot 5030. Deze toename is veroorzaakt door diverse formatiemutaties:

- Gemeentelijke herindeling Vijfheerenlanden (toename formatie in januari 2020);
- Gemeentelijke herindeling Weesp (afname formatie in januari 2022);
- Verwerking uitbreiding Regeerakkoord (tegen overdracht formatie Aspiranten naar PDC);
- Uitbreidingen met een specifieke doelbestemming, waarvoor het korps een aanvullende financiering ontvangt van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Een voorbeeld hiervan is de uitbreiding met extra middelen als gevolg van de Motie Klaver, waarmee gefaseerd extra formatie voor de aanpak van zedendelicten in de eenheden wordt gerealiseerd. Een tweede voorbeeld is de uitbreiding in het kader van Grenzen en Veiligheid, waarmee gefaseerd de formatie van de afdelingen Vreemdelingen, Identificatie en Mensenhandel in de eenheden wordt versterkt.

De formatie bestaat uit de volgende sterktesoorten

- Operationele Sterkte (exclusief Aspiranten). Deze sterkte bestaat uit volledig opgeleide politiemedewerkers met een executieve (uitvoerende) status;
- Operationele Sterkte (Aspiranten). Dit zijn politie-medewerkers met een executieve status, die nog in opleiding zijn. Aspiranten zijn gedurende de opleidingsfase beperkt inzetbaar binnen de eenheid;
- Niet-Operationele Sterkte. Dit betreft niet-executieve medewerkers met een administratieve of technische status, zoals administratief medewerkers, juristen en beleidsadviseurs.

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Formatie- en inrichtingsplan politie Midden-Nederland

Niet in beton gegoten

Voorliggend formatieplan is de stand van dit moment. De formatie van de politie Midden-Nederland zal de komende jaren naar verwachting ook weer aan mutaties onderhevig zijn. Bijvoorbeeld naar aanleiding van extra middelen voor specifieke doelbestemmingen.

Formatie eenheid Midden-Nederland *-gegevens per 24-10-2022-*	Operationele Sterkte (excl. Aspiranten)	Operationele Sterkte (Aspiranten)	Niet-Operationele Sterkte	**Totaal**
District Flevoland	639	99	12	**749**
District Gooi en Vechtstreek	289	44	6	**339**
District Oost-Utrecht	684	104	10	**797**
District Stad-Utrecht	589	92	10	**690**
District West-Utrecht	447	70	8	**524**
Dienst Regionale Informatieorganisatie (MD)	345	2	6	**353**
Dienst Regionaal Operationeel Centrum (MD)	84	0	1	**85**
Dienst Regionale Operationele Samenwerking (MD)	560	2	5	**568**
Dienst Regionale Recherche (MD)	732	11	5	**749**
Dienst Bedrijfsvoering (MD)	0	0	49	**49**
Staf regionale eenheid (MD)	32	0	91	**123**
Eenheid Midden-Nederland	1	0	0	**1**
Leiding Eenheid Midden-Nederland	3	0	0	**3**
Eenheid Midden-Nederland	**4405**	**423**	**202**	**5030**

** Afgeronde aantallen*

Voorpagina

Regionaal Veiligheidscollege

Samen slagvaardig

Samenvatting

Prioriteiten bepalen de koers

Aanscherping aanpak

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Digitale veiligheid en cybercriminaliteit

Maatschappelijke onrust

Formatie- en inrichtingsplan politie

Colofon

Redactie Bureau Regionale Veiligheidsstrategie Midden-Nederland
Telefoon 06-14 87 36 90
Email sectretariaat@rvs-mn.nl
Website www.veiligheidscoalitie.nl